

**KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS**  
**Alsónána község településrendezési tervéhez**

Készítette:



**Baloghné Gaál Zsófia**  
környezetvédelmi szakértő

17-00675

TARTALOMJEGYZÉK

<b>1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE.....</b>	<b>4</b>
1.1. Előzmények.....	4
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása.....	4
1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására.....	5
1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása; .....	5
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai.....	5
<b>2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE.....</b>	<b>5</b>
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket .....	5
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal .....	8
<b>3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA.....</b>	<b>9</b>
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal .....	9
3.1.1. Országos övezetek általi érintettség.....	9
3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés .....	10
3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok.....	14
3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése; .....	14
3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol .....	14
3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások.....	26
3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség).....	27
3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása.....	27
3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása.....	28
3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik .....	28

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak .....	28
3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése .....	28
<b>4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK.....</b>	<b>29</b>
<b>5. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ.....</b>	<b>29</b>

## 1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

### 1.1. Előzmények

Alsónána Község Önkormányzata Képviselő-testületének döntése értelmében el kell készíteni a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan a hatályos jogszabályok előírásainak megfelelő új településrendezési eszközöket.

A Településképi Arculati Kézikönyv és Településképi rendelet már elkészült és elfogadásra került. Ezek, továbbá az új településfejlesztési koncepció alapján kerülnek teljes felülvizsgálatra a településrendezési eszközök. A felülvizsgálat során figyelemmel kell lenni az új országos és Tolna megyei területrendezési terv előírásaira, valamint a településrendezési terveket érintő egyéb jogszabály-változásokra is.

A településszerkezeti tervben kell megállapítani a táj, az épített és a természeti környezet alakításának és védelmének területfelhasználással összefüggő módját, valamint ki kell jelölni a település fejlesztésének területi irányait. A településszerkezeti tervben meg kell határozni a település egyes területrészeinek területfelhasználását, továbbá a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.

Jelen dokumentum célja és feladata Alsónána településrendezési eszközei felülvizsgálata környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés.

A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban **KÉ rendelet**) tartalmazza. A KÉ rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítenőd.

A településrendezési tervhez 2020-ban elkészült Megalapozó Vizsgálat a környezeti elemek állapotát, a környezeti hatótényezőket részletesen feltárta. Részletesen bemutatta az Alsónánán élők életminőségét, egészségét, lakókörnyezetének állapotát befolyásoló adottságokat, természeti és épített környezeti hatásokat.

### 1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés a településrendezési terv elkészítésének folyamatában alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

A településrendezés célja, hogy az Alsónána községben élő lakosság lakás, munkahelyi, infrastrukturális és egyéb települési ellátási szükségletei optimálisan, az épített és a természeti környezet jó állapota és az egészséges környezet biztosításával legyenek kielégítve. A településrendezés kapcsán a településszerkezetet, a terület felhasználás rendjét, a közlekedési hálózatot és a közmű infrastruktúrát a jövőre is gondolva úgy kell alakítani, hogy az egészséges élethez szükséges környezeti elemek jó minőségben, távlatosan is rendelkezésre álljanak, a nem megújuló környezeti elemek igénybe vétele a takarékos használat eredményeként csökkenjen. A

megújuló energiaforrások alkalmazása, a hulladékok csökkentése, újrahasznosítása, a környezettudatos élet általános gyakorlattá váljon.

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés Alsónána településszerkezeti terve, szabályozási terve és helyi építési szabályzata készítésének során várható környezeti következményeket hivatott feltárni. Az egyes terveket ennek alapján javasolt értékelni annak érdekében, hogy a környezeti szempontok a döntéshozatali folyamat minél korábbi fázisában előtérbe kerüljenek, és beépüljenek a helyi szabályozásba, továbbá a környezetvédelmi szempontból előreláthatóan káros hatásokkal járó folyamatokat időben ki lehessen szűrni. Az értékelés célja, hogy a tervbe szükség esetén olyan további intézkedéseket, feltételeket építsenek be, melyek a környezeti elemek védelmét, a környezet károsodásának elkerülését biztosítják.

### **1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására**

A környezeti értékelés során olyan információ, állapotjellemező nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv alakítását.

### **1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;**

A környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve rendelkezésünkre bocsátotta a birtokukban lévő, a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az általános kapcsolatfelvételt követően település-specifikus adatgyűjtés következett.

### **1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai**

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban megtalálható, publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent, ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat használtuk fel, mivel ezek a tervezési terület adottságait figyelembe véve elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

## **2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése**

### **2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket**

Alsónána új településrendezési eszközei elkészítésének célja egyrészt, hogy a vonatkozó jogszabályoknak teljes mértékben megfeleljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozó új településfejlesztési elképzelések megvalósítását lehetővé tegye.

A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a település megőrzésre érdemes, értékes építészeti és természeti arculatának védelme mellett.

Alsónána településrendezési eszközei környezetvédelmi vizsgálatának fő célja — a tervezési folyamat szerves részeként — az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a terület fejlesztése minél kevésbé terhelje környezetét. A terv készítése során így figyelembe vettük, hogy a településen, különösen a tervezett fejlesztési területeken megvalósításra kerülő létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés;
- kizárja a környezetkárosítást,
- kulturált környezetű létesítmények jelenjenek meg a tájban.

A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy a hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön az elhatározott fejlesztési szándékok szerint.

A településrendezés célja a település terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A településrendezési eszközök elkészítésének további célja a jogszabályi változások követése, a településen élők és tevékenységet végzők részéről összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése.

## **2.2. Tervezett változások (beavatkozások és ütemezések)**

### Szerkezet-alkotó közlekedési elemek változása

1. Decs – Szálka - Bonyhád között tervezett térségi kerékpárút jelölése
2. Alsónána – Szálka tervezett összekötő út jelölése
3. Alsónána – Várdomb közti meglévő gyűjtőút jelölése

### Területfelhasználási elemek változása

4. Kürtöshegyi erdő (115 hrsz.) kertes mezőgazdasági területből gazdasági erdőterületbe sorolás;
5. Új temető D-i része, mikrohullámú átjátszó torony (98/3 hrsz.) különleges temető területből beépítésre nem szánt különleges közmű-üzemi területbe sorolás;
6. Vízmű-kút (569/1 hrsz.) vízgazdálkodási területből különleges beépítésre nem szánt különleges közmű-üzemi területbe sorolás;
7. Víz-magastározó (0132/4 hrsz.) vízgazdálkodási területből különleges beépítésre nem szánt közmű-üzemi területbe sorolás;
8. Vízmű-telep és gázfogadó (0100/3-4 hrsz.) vízgazdálkodási, valamint zöldterületből különleges beépítésre nem szánt közmű-üzemi területbe sorolás;
9. Rézhegy (0172/7-8 hrsz.) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe, (0181 hrsz.) Má-általános mezőgazdasági területből és védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe, (0182/12 hrsz.) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe sorolás;

10. Palczer-völgy (0165/1a és c, 0140/8, 0140/18, 0160/2, 0152/5, 0152/7 hrsz.) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe, (0152/10 hrsz. közepe) védelmi erdőterületből általános mezőgazdasági területbe
11. Közép-hegy, II. völgy (0125/3 hrsz. D-i része) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe, (0150a hrsz.) közlekedési területből gazdasági erdőterületbe, (0148/3 hrsz.) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe sorolás;
12. Kürtöshegy (024/1, 07/1 hrsz.) védelmi erdőterületből gazdasági erdőterületbe, (08/3 hrsz.) általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterületbe sorolás;
13. Erdei földek dűlő (040 hrsz.) gazdasági erdőterületből, valamint általános mezőgazdasági területből védelmi erdőterületbe sorolás
14. Schäffer malom feletti dűlő (051/28 hrsz.) közlekedési területből és ipari gazdasági területből gazdasági erdőterületbe sorolás;
15. Várdombi magaslat (0107 hrsz.) általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterületbe sorolás;
16. Kossuth utca északi vége (297-311 hrsz.) kertés mezőgazdasági területből falusias lakóterületbe, illetve a 311 hrsz-ú ingatlan déli részének zöldterületbe sorolása;
17. Volt bányaterület (0109/9 hrsz.) beépítésre szánt különleges bányaterületből kereskedelmi, szolgáltató területbe sorolás.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 12. § előírásainak vizsgálata új beépítésre szánt területek kijelölésénél

- Új falusias lakóterület, Kossuth Lajos utca 297 – 311 hrsz.:

- a) Az új beépítésre szánt terület közvetlenül csatlakozik meglévő települési területhez.
- b) Az új beépítésre szánt terület nem okozza szomszédos települések beépítésre szánt területeinek összenövését.
- c) A tervezett rendeltetésnek megfelelő beépítésre szánt területen beépítetlen földrészlet nem található.
- d) A jogszabályban előírt 5 % új zöldterület, vagy védőerdő megvalósulásának igazolása:
  - új beépítésre szánt terület 4925 m<sup>2</sup>
  - 5 % új védőerdő vagy zöldterület igény: 246 m<sup>2</sup>
  - kijelölt új zöldterület (311 hrsz. déli része) 290 m<sup>2</sup>

### **2.3. A változásokhoz szükséges beavatkozások**

1. A tervezett új lakóterületek kialakítása, az új telekosztások történhetnek magánérőből is, de ennek kicsi a realitása. Ha a községben megélnék a lakótelkek iránti igény, célszerű az önkormányzat részéről a kiszemelt és rendezési tervben fejlesztésre szánt területet felvásárolni és előkészíteni, majd ezt követően értékesíteni.

2. A tervezett új gazdasági területek megvalósítása a befektetői szándékok függvényében történhet. Az Önkormányzat a gazdasági szereplők letelepedését útépítéssel, illetve előkészítéssel tudja elősegíteni, illetve ösztönözni.

3. A térségi kerékpárutak nyomvonalán történő kártalanítási igény fellépése esetén az Étv. 30. § előírásai szerint kell eljárni. Mivel a tervezett kerékpárút térségi szerepkörű, az Étv. 30. § (6) bekezdése értelmében a kártalanítási felelősség a Magyar Államot illetve Tolna megye Önkormányzatát terheli.

#### **2.4. A változások ütemezése**

A 2.2. pontban szereplő fejlesztések egyike sem előre meghatározható határidőhöz kötött.

Az Önkormányzat településfejlesztési döntéseit a gyakran változó lakossági és befektetői igények, továbbá az előre ki nem számítható, éppen aktuális pályázati lehetőségek nagymértékben befolyásolhatják.

#### **2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal**

Településrendezési tervek esetében a területrendezési tervek egyes övezeti tervlapjait és térszerkezeti terveit környezeti célkitűzéseket megfogalmazó terveknek tekintendők. Alsónána településrendezési eszközeinek így összhangban kell lenniük

- az Országos Területrendezési Tervvel (OTrT) (2003. évi XXVI. tv.), és
- Tolna Megyei Területrendezési Tervével (TMTTrT, (8/2020.(X.29.) önk. rendelet)

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Alsónána Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet 5. sz. melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja. A környezeti értékelés során a releváns helyi, térségi és országos környezetpolitikai célokat megfogalmazó területfejlesztési dokumentumokkal, környezetvédelmi programokkal való egyezés ellenőrzése is szükséges. Alsónána településrendezési eszközeit az alábbi dokumentumokban megfogalmazott célokkal vetettük össze:

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) (2015-2020)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS) (2013)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) (2014-2025 kitekintéssel 2050-re)
- Nemzeti Vidékstratégia (NVS) (2012-2020)
- Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Erdőstratégia (2016-2030)
- Tolna Megye Környezetvédelmi Programja
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója



- Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.
- Tolna Megyei Klímastratégia

### **3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása**

#### **3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal**

##### **3.1.1. Országos övezetek általi érintettség**

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelés vizsgálatra került. Az Országos Területrendezési Terv az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az országos övezetek közül Alsónána község területének érintettsége a következő:

##### **1. Ökológiai hálózat övezete**

A község északi részét érinti a magterület és a pufferterület övezete.

##### **2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete**

Alsónána területének középső részén előfordul.

##### **3. Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete**

Alsónána területén nem fordul elő.

##### **4. Erdőterületek övezete**

A külterületet érinti. Erdőtelepítésre javasolt terület övezet Alsónána területét néhány apró foltban érint.

##### **5. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete**

A község teljes közigazgatási területét érinti.

##### **6. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete:**

Alsónána nem érintett.

##### **7. Országos vízminőség-védelmi terület övezete:**

A település területe érintett.

##### **8. Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének övezete**

Alsónána nem érintett.

##### **9. VTT-tározók övezete**

Alsónána nem érintett.

##### **10. Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete**

Alsónána nem érintett.

### 3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés

#### A IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program céljaihoz való illeszkedés

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A NKP stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

**1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása:** Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.

A községnek nagyobb méretű közparkja nincs, csupán a Kossuth utcában az evangélikus templom mellett található egy kicsi parkosított telek, játszótéri elemekkel. Ezen kívül a Dózsa György utcában található egy kisebb teresedés árnyékot adó fákkal, néhány fa játékkal, padokkal. Hiányzik a községben a sport és szabadidő eltöltésre alkalmas nagyobb közpark, közterület. A település utcáinak nagy részén utcafásítás nem található, amelynek fő oka az elektromos légkábelek és telefonvezetékek jelenléte. Összességében a település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek kertjeinek köszönhetően jónak mondható.

A tervezett módosítások nem okoznak a környezet-egészségügyi feltételekben jelentős változást.

**2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata:** Az Országos Területrendezési Terv alapján magterület és egy kis foltban pufferterület övezete húzódik Alsónána északi részén.

Alsónána község területén nincs Natura2000 terület.

A település napjainkban jellemzően mezőgazdasági és erdőgazdasági területekből áll. A szántó területeken kevés mezőgazdasági növényfajtát termesztenek, az állattartás visszaszorult, viszont a domborzati adottságok miatt a földhasználat változatos.

**3. Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése:** A természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jóléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható.

**4. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése:** A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló

erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

### **Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS)**

A 18/2013. (III. 28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmisítható jövőképnek megfelelő eszközrendszert és reformkeretet vázol fel. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-termeszeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása. A fenntartható fejlődés keretstratégiája szerint a környezeti eltartóképességet mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni.

A NFFS stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

**1. A fajgazdagság fenntartása, a táj és a természeti értékek megőrzése:** A célok teljesülését biztosítja a településrendezési terv.

**2. A talaj termőképességének fenntartása:** A rendezési terv készítése következtében a jó minőségű termő talajok termőképessége nem változik.

A község területén jelentős talajszennyező tevékenység nem folyik. A település belterülete szennyvízcsatornával ellátott. Nagyüzemi szarvasmarha-tartás a külterületen lévő volt tsz-majorban folyik. Hulladéklerakó, szennyvíztisztító-mű a község területén nincs. Az egyetlen potenciális talajszennyezőt a mezőgazdasági művelés vegyszer-használata jelenti.

A szántó területeken tervezett erdősítés és gyepterület kialakítás természetvédelmi és környezetvédelmi szempontból kedvezőbb állapotot hoz létre. A területeken a kibocsátások csökkenéséhez vezet. A környezetre gyakorolt hatás kedvező.

A település kedvező adottsága a nagy kiterjedésű gyepterületek és a magas erdősültség. A mezőgazdaságilag művelt területeken törekedni kell a talaj erózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megővásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését. A további fásítások település- és tájsztétikai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be.

**3. Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges:** A településen nem tervezett olyan funkció, amely jelentős légszennyezést, zajterhelést okozna. Az új lakóterületek kijelölését és fejlesztését – figyelembe véve a belterületi zöldterületek helyenkénti alacsony színvonalát – az érintett utcák fásításával kell kiegészíteni a telkek beépítésekor.

**4. Ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal:** A település területén alábányászott területek, barlangok nem találhatók. A község területén a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása alapján nincs érvényes bányatelek vagy hatósági engedélyek birtokában működő bányüzem. Az Állami Ásványi Nyersanyag és Geometrikus Energiavagyon Nyilvántartásban szerepel az Alsónána 0109/9 hrsz-ú földrészlet, ahol korábban homok kitermelést végeztek és a bányászat során nem került teljes mértékkel kitermelésre a

megkutatása került ásványi nyersanyag. Ez alapján a település ásványvagyon gazdálkodási övezettel érintett. A tervezett változások szerint a 0109/9 hrsz.-ú volt bányaterület Kb-ből Gksz övezeti besorolásba kerül, ami kedvező hatásúnak értékelhető a helyben megmaradó ásványkincs, és a tájképi összhang miatt is.

A település közigazgatási területén nagynyomású szénhidrogén szállítóvezeték halad át Várdombról Bonyhád felé.

### **Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) céljaihoz való illeszkedés**

A NÉS a 2008-2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját.

Három fő cselekvési irányt határoz meg:

**1. Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése:** A településen szinte teljes mértékben kiépült a gázhálózat 1994-ben. A rákötési arány meghaladja a 80-90 %-ot. A terv szorgalmazza a vezetékes energiahordozók, valamint a megújuló energiaforrások használatát a hagyományos fűtési módokkal szemben.

**2. Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás:** Az éghajlatváltozás egyik legjelentősebb hatása a szélsőséges időjárási jelenségek gyakoriságának növekedése. A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározását (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése) a településfejlesztési koncepcióval összhangban támogatja a terv.

**3. Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése:** A társadalmi tudatosság erősítése alapvetően nem településfejlesztési feladat. Ugyanakkor az éghajlatváltozáshoz való közösségi alkalmazkodásban települési szinten a tervezett és szervezett lakossági tájékoztatás elősegíti helyi szabályozásban megfogalmazott célok fenntartható megvalósítását.

### **Nemzeti Vidékstratégia (NVS) céljaihoz való illeszkedés**

A Nemzeti Vidékstratégia (a továbbiakban NVS) az eddigi elkülönült, egymással gyakran szemben álló ágazati szemlélet helyett a szakterületek közötti kapcsolatrendszerre építve közös stratégiai kereteket kíván biztosítani. Az NVS átfogó célkitűzése a vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása. Az átfogó célkitűzés elérése érdekében az NVS az alábbi öt stratégiai célt tűzi ki:

**1. Tájaink, természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése:** Védett természeti értéket módosítás nem érint.

**2. Sokszinű és életképes agrártermelés:** A terv készítése során a termőföld mennyiségi és minőségi védelme érvényesült.

**3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság:** A terv készítése során a termőföld mennyiségi és minőségi védelme érvényesült.

**4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése:** A helyi gazdaságfejlesztés számára a településrendezési eszközök tartalmaznak új gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató területeket.

**5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása:** A településfejlesztési koncepció a településrendezési tervekkel összhangban tartalmaz a lakosság életkörülményeinek folyamatos javítására irányuló javaslatokat.

Alsónána csatornázottsága megoldott, a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése 2003-ban fejeződött be. A kommunális szennyvíz gyűjtésére és elvezetésre létesült rendszert az ERÖV zrt. üzemelteti. A község területén kiépült szennyvízcsatorna hálózaton összegyűjtött szennyvizet a bátaszéki tisztítótelepre szállítják. A csatorna-hálózatra nem kötött ingatlanokról a szippantott szennyvizet a bátaszéki DPT Bt. gépei szállítják el. Fontos, hogy a közcsatornára való rákötési hajlandóságot az önkormányzat elősegítse, talajszennyezési terhelési bírság következetes alkalmazásával ösztönözze.

A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik. Nagy probléma nagy esőzések idején a nyugati irányból, a domboldalak felől a belterületre nagyrészt rendezetlenül lezúduló csapadékvíz. Ezt csak komplex vízrendezési terv keretében kidolgozott módon, övások rendszerrel lehetne kielégítő módon megoldani.

A csapadékvizek befogadója a község hossz tengelyében a Kossuth Lajos és Dózsa György utcák között folydogáló kis patak, mely a belterület keleti határán húzódó Nánai-patakba csatlakozik. A Nánai-patak Mórágyszéki közigazgatási területén torkollik a Lajvér-patakba. A Lajvér-patak Bába mellett ömlik a Szekszárd-Bátai-főcsatornába.

„Alsónána község belterületi csapadékvíz elvezetése“ TOP-2.1.3-15 kódszámon az Önkormányzat 2018-ban pályázatot nyújtott be. A tervezés konkrétan a Kossuth Lajos utca felső szakaszára, a Dózsa György út egy szakaszára, illetve a Petőfi utca befogadóba vezető szakaszára terjedt ki. Alsónána dombvidéki település, és a belterületi utcahálózat külterületi vízgyűjtő területekkel is rendelkezik. Ez figyelembe kell venni a csapadékvíz gyűjtők méretezésénél.

Alsónána Településfejlesztési Koncepciójának átfogó fejlesztési céljai közt szerepel a térség-specifikus erőforrásokra épülő, azokat gyarapító gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítése. Ennek kulcs része a helyben történő foglalkozást nyújtó munkahelyek számának növelése, Szekszárd és Bátaszék város és a városkörnyék együttműködésének javítása. A térség foglalkoztatási potenciáljának bővítése, a térségi szinten meghatározó ágazatok (mezőgazdaság, ipar, idegenforgalom) fejlesztése

#### **Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia céljaihoz való illeszkedés**

A vízpolitikai stratégia megalkotásának fő célja a vízgazdálkodás fejlesztési irányainak illetve erre épülő céljainak meghatározása Magyarország vízügyi adottságaira és a vízgazdálkodás szakmai-szervezeti hátterére építve. A KJT alapelve, hogy csak a társadalom által ténylegesen igényelt, de a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő vízügyi beavatkozásokat szabad megtenni az elkövetkező években.

**1. A víztestek állapotromlásának megakadályozása, állapotuk javítása:** A településen szennyvíz csatornára való rákötések erősítése. A külterületen (szőlőhegy, majorok) a még meglévő

szakszerűtlen, szivárgó szennyvíztárolók, trágyatárolók feltérképezése, valamint az illegális hulladéklerakók megszüntetése szükséges.

### **3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok**

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Alsónána Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja.

Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Tolna megye területrendezési tervéről szóló 8/2020. (X. 29.) számú rendelete a község belterületét, és külterületi majorjait települési térségbe sorolta. A külterület legnagyobb része – a jellemzően szántóföldi növénytermesztéssel érintett területek - mezőgazdasági térség, a közigazgatási területen kisebb foltokban erdőgazdasági térség került kijelölésre. A vízfolyások és állóvizek területe vízgazdálkodási térségbe tartozik.

A település közigazgatási területét érintő nyomvonalas elemek: 5601 Szekszárd – Mőcsény, 5602 Várdomb – Mórág, és a tervezett Alsónána – Szálka országos mellékút, valamint a tervezett Bonyhád – Szálka – Decs térségi kerékpárút,

### **3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;**

#### **3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol**

##### **Felszíni vizek védelme**

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint Alsónána nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területével rendelkező települések közé. A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet célja a felszíni vizek minőségének megóvása, fenntartása és javítása, a vízi és vízközei, továbbá a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása, a vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség-, és a környezeti állapot megőrzése érdekében a szennyezések megelőzése és csökkentése. A Korm. rendelet, amely 2004. augusztus 5.-én lépett hatályba, 25.§-a kimondja, hogy szennyvízkibocsátással, közcsatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára a külön jogszabály szerinti engedélyben, illetve azok hatálya alá nem tartozó külön jogszabály szerinti tevékenység esetén a felügyelőség által kiadott külön engedélyben kell meghatározni. A kibocsátási követelményeket:

- a) környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó kötelezett tevékenységek esetén környezetvédelmi engedélyben,
- b) a Kormány által külön rendeletben meghatározott egyes létesítmények tekintetében, egységes környezethasználati engedélyben,
- c) környezetvédelmi-felülvizsgálat elvégzése esetén a környezetvédelmi működési engedélyben kell meghatározni.

A kormányrendelettel összhangban az egyes befogadóba vezethető szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó határértékeket 2004. december 30-tól a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet írja elő. E rendelet szerint a vizsgálati terület az egyéb védett felszíni vízminőségvédelmi területek (befogadók) körébe tartozik (Duna 1450-1497 fkm szelvények közötti szakasza és vízgyűjtő területe). A vizsgálati területen a felszíni vizek minőségének védelme és a felszíni vizeket érintő környezeti hatások értékelése szempontjából a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. számú melléklete szerinti 2. (Egyéb védett) kategória területi határértékei az irányadók közvetlen befogadóba történő bevezetés esetén. Míg az egyes technológiákra vonatkozó határértékeket ugyanezen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

A településen engedélyezett szennyvízkibocsátás élővízbe nem történik. Ipari jellegű szennyvíz képződésével járó tevékenységet nem folytatnak. A felszíni vizek és a talaj terhelésének csökkentése, valamint a művi környezet állagának megóvása érdekében a csapadékcatornák és nyílt árkok építését, rekonstrukcióját a település teljes területére kell előírni. Tekintettel a településen belüli domborzati viszonyokra mindenképpen szükséges egy átfogó vízrendezési terv készítése és az árkok, vízfolyások jó karba helyezése. A terv elkészítését és a kivitelezési munkákat a pályázati és gazdasági lehetőségek figyelembevételével szorgalmazni kell. Amennyiben a tervben foglaltak nem valósulnak meg, a helyzet romlása várható.

A szántóföldi műveléssel hasznosított területeken főként felületi jellegű mezőgazdasági eredetű szennyezésekkel lehet számolni. A mezőgazdasági művelés alatt álló területekről nem pontszerű szennyezés keletkezhet az agrokémiai anyagok felhasználásából, de magukból a kultivációs módszerek alkalmazásából is. A szennyező hatást számos tényező befolyásolja. Ilyen a domborzat, időjárás, művelési gyakorlat. A víz által okozott és a vizet is érintő egyik fontos környezeti probléma az erózió. Eredménye a vízrendszerek feliszapolódása, valamint a kémiai komponensek transzportja (növényi tápanyagok, növényvédő szerek). A területi szennyező hatások következtében a felszíni vizeket érő terhelés nagyságáról adat nem áll rendelkezésre. A bemosódáshoz kapcsolódó területi szennyezések meghatározása igen problematikus, mivel ezek sztochasztikus hidrometeorológiai jelenséghez, a csapadékhoz kötődnek. A rövid idejű, nagy intenzitású csapadék a felszíni bemosódás következtében lökésszerű szennyezőanyag-terhelést eredményezhet.

#### **Felszín alatti vizek védelme**

A környezet vízvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek és a föld védelme érdekében.

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szól a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, melynek célja: a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználattal, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása. A rendelet hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek, és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek

kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, és a szennyező anyagra; a felszín alatti vizek és a földtani közeg állapotát érintő tevékenységekre.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának feltételrendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza, mely szerint Alsónána község közigazgatási területe az érzékeny területek körébe sorolható, viszont nem tartozik a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé.

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, amely a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szól, meghatározza a felszín alatti vízbázisok esetében a belső, külső, valamint a hidrogeológiai védőidom és védőterületek meghatározásának, kijelölésének, kialakításának, és fenntartásának módját. A település közcélú ivóvízbázis védelmére lehatárolt vagy kijelölt hidrogeológiai védőzónával nem érintett.

A 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet szerint alapvető célkitűzés, hogy legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. Ennek érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében:

- azok állapota ne romoljon;
- a tevékenység következtében kialakult jelentős és tartósan kedvezőtlen irányú állapotváltozás megforduljon;
- a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotára vonatkozó követelmények a kockázatos helyzetű víztestek kivételével teljesüljenek;
- a kockázatos helyzetű víztestek állapota fokozatosan javuljon;
- a tartósan károsodott felszín alatti víz és a földtani közeg nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljön, és állapota kármentesítéssel javuljon.

A vizek védelme érdekében nitrátérzékeny területek kerültek kijelölésre az alábbi szempontok szerint: - geológiai okok (karsztos területek) - felszíni vizek minőségének biztosítása - nagy létszámú állattartó telepek, valamint a hozzájuk tartozó trágyatárolók területe. A nitrátérzékeny területek fizikai blokkazonosítóit MEPAR szinten történő közzétételét a 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet melléklete tartalmazza. Alsónána közigazgatási területe teljes egészében nitrátérzékeny terület. A vizek nitrát szennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében követendő helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet tartalmazza. A melléklet előírásai a településen kötelezően betartandók!

Külterületi területeken is, ha kiépül a csatorna-hálózat, a csatorna-hálózatra való rákötést szorgalmazni szükséges, vagy egyedi kisberendezések telepítése javasolt, a vízvédelmi (és talajvédelmi) szempontból. A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedélyezhető a közigazgatási területen.

Alsónána község teljes belterületén biztosított a vezetékes vízzel való ellátás, amely 1973-ban épült ki. A vízellátást az E.R.Ö.V. Víziközmű Zrt. Bátaszéki Üzemigazgatóság által üzemeltetett községi



vízmű biztosítja, a községközpontban lévő vízmű-telep és a belterület melletti magastározó ennek része. Az elavulás miatt az önkormányzatnak a következő években számolnia kell az ivóvíz hálózat felújításával, szükség esetén rekonstrukciójával. Vízellátás terén a település szerkezetét érintő változás nem tervezett.

A vízellátó rendszer vizét a település területén található 2 db mélyfúrású kút biztosítja, amelyek a védett felső-pannóniai vízadóra települtek. A kitermelt víz mennyisége 20.000 m<sup>3</sup> körül alakul éves szinten. A települési ivóvízhálózat kiépítettsége csaknem 100 %-os, a rákötések aránya a statisztikai adatok alapján 97,8 %-os. A szolgáltatott ivóvíz minden paraméter szempontjából megfelelő minőségű.

Az ivóvíz biztosítása a településen hosszútávon megoldottnak tekinthető. A vízellátás biztonságát növeli, hogy a Decs központú kistérségi vízellátó rendszer Várdomb – Szálka közötti vezeték része Alsónána területén megy keresztül. Így a községi vízellátó rendszer bármilyen meghibásodása esetén a kistérségi rendszerre csatlakozhat.

### **Földvédelem**

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti forrásaira és folyamataira. A védelemnek magába kell foglalnia a talaj termőképességének, víz- és levegőháztartásának védelmét is.

Jelentős földfelszín szennyező objektumok (ipari üzemek, veszélyes anyagraktárak) nem találhatók. A földfelszín terhelése elsősorban a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezésekből (bemosódások, kemikáliák) származik.

Alsónána gyenge mezőgazdasági adottságú területen fekszik, régebben mégis az agrárgazdálkodás biztosította a lakosság túlnyomó többségének megélhetését. A községben a rendszerváltásig eredményesen működött a termelészövetkezet. A rendszerváltás után a földterületek és a mezőgazdasági üzem is magántulajdonba kerültek. A község jelentős szőlő- és gyümölcsstermesztési hagyományokkal rendelkezik, miután a szekszárdi borvidék déli részén fekszik. A külterület legnagyobb része – a jellemzően szántóföldi növénytermesztéssel érintett területek - mezőgazdasági térség. A terület legnagyobb részén agyagbemosódásos barna erdőtalaj található, melyek többnyire erdővel borítottak. Az alacsonyabb részeken mészlepedékes csernozjomok képződtek, melyekre a szántóföldek jellemzőek.

A talajvédelem érdekében a felszíni vízelvezetést korrekt rendszer kiépítésével meg kell oldani. A lehullott és káros szennyező anyagoktól mentes csapadék „helyben tartását” a zöldfelületeken, illetve burkolatlan gyepes árkokban történő szikkasztással meg kell oldani. A település területén a településrendezés eszközeivel is segíteni kell a talaj- és vízszennyezés veszélyével járó kemikáliák (növényvédőszeresek, műtrágyák) használatának szabályozását, a közterületi és magán-telek gyom- és allergén növényektől való mentesítésének kötelezettségét. Az ágazati jogszabályi előírások mellett, azokat kiegészítő előírások érvényesítésére helyi rendelet készítése javasolt.

A földtani közeg a természeti környezet és tájhasználat alapvető eleme, így kiemelt jelentőségű, hogy az antropogén hatásokkal szemben megfelelő védelmet biztosítsunk. Ezen célból környezetvédelmi vonatkozású engedély (egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély,

működési engedély) kizárólag a földtani közeg védelmének érvényesülése esetén adható. A földtani közeg elszennyeződésének megakadályozása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a beruházások megfelelő műszaki védelemmel valósuljanak meg. A műszaki védelem kiépítését minden esetben ellenőrzöttten kell megvalósítani, annak megfelelőségét igazolni kell, a hatályos jogszabályok, szabványok figyelembe vételével.

A talaj és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők a vízellátás, a szennyvízelhelyezés, trágyakezelés és a csapadékvíz-elvezetés. A földtani közeg és a felszín alatti vizek állapotát érintő tevékenységek kivitelezése csak az elérhető legjobb technika illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával, ellenőrzött körülmények között történhet meg. Fokozott odafigyelés szükséges a szennyező anyag földtani közegbe történő közvetlen bevezetése (ugyan úgy, mint a felszín alatti vizekbe történő közvetlen bevezetésekor is), esetében, ami szintén engedélyköteles tevékenység.

A talajra, termőföldre érdemi hatásuk nem lesz a tervezett módosításoknak. A javasolt, de területhasználatukban már beépítésre szánt területként hasznosított területek egyike sem érint, sem az OTrT, sem a megyei terv övezeti tervlapján lehatárolt kiváló termőhelyi adottságú szántóterületet.

#### **Levegőtisztaság-védelem**

Alsónánán a levegőminőséget meghatározó szennyezőanyagok nagyobb felét a fűtés és a közlekedés, míg kisebbik felét az egyéb helyhez kötött források eredményezik. Mivel a község földgázzal ellátott, és a szilárd tüzelésű fűtés csak a háztartások kis hányadára jellemző, az ebből eredő légszennyezőanyag-kibocsátás elhanyagolható.

A településen a gépjármű-forgalomból eredő levegő szennyező anyag kibocsátás is elhanyagolható, mivel az átmenő forgalom csekély.

A levegő számottevő porterhelésére lehet számítani a mezőgazdasági munkák idején, amikor a talajmunkák során, illetve a vegetációs időszakon kívül a fedetlen löszös talajokból finom por kerül a levegőbe. A külterületen lévő hatalmas szőlőterületekből fakadó időszakosan megnövekvő tehergépjármű-forgalom miatt is jelentős lehet a por okozta légszennyezés. A mezőgazdaságból eredő légszennyezés – elsősorban a porszennyezés, illetve a finom szálló por, és az arra rátapadt kémiai anyagok – jelenthetnek a lakosság számára környezet-egészségügyi kockázatot.

Ugyanakkor a domborzati viszonyok és a magas erdősültség, valamint a szőlőültetvények nagysága, út és árok menti fasorok kellőképpen megakadályozzák porszennyeződés terjedését, csökkentik a fenti, lakosságot esetlegesen érintő kockázatokat.

A település kedvező adottsága a nagy kiterjedésű gyepterületek és a magas erdősültség. A mezőgazdaságilag művelt területeken törekedni kell a talaj erózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megóvásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését. A további fásítások település- és tájéssztétikai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be.

A mezőgazdaság légszennyezése a porterhelésen túl a terményszárítók és állattelepük üzemeléséből származik. A településen csak egy mezőgazdasági vállalkozás üzemeltet a telephelyén terménytisztító és szárítóberendezést, mely rendelkezik légszennyező pontforrás működési engedéllyel. A telephely viszonylag távol fekszik a lakóövezettől.

A belterületen a levegőminőség kedvező állapotának a fenntartása érdekében a jövőben csak olyan új tevékenységeket célszerű támogatni, melyek a lakókörnyezetet minimális mértékben terhelik.

A lakossági fűtés a vezetékes gáz illetve az egyedi fa- és vegyestüzelésű kazánok között oszlik meg, nagyobb részben a gázfűtés jellemző. A fűtés következtében elsősorban kén-dioxid és szilárd anyagok levegőbe történő kikerülésével számolhatunk.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és korom-kibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa kenet nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kismértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A kibocsátások vizsgálata alapján a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Alsónána az „F” zónacsoportba sorolható, azaz azon területek közé tartozik, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok: szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb lehet, mint azon kívül.

A faluban jellemzően kialakult az a gyakorlat, hogy a lehullott faleveleket, elszáradt kerti növényeket égetéssel semmisítik meg. A levegő tisztasági mutatóinak megőrzésében jelentős előrelépést jelentene a lakosság komposztálási szokásainak változása.

A település levegő minőségében jelentős szerepet betöltő közterületi zöldfelületeket más terület felhasználás számára megszüntetni nem lehet. A jelentős környezeti zavaró hatással, így légszennyezéssel járó közúti közlekedéshez biztosított közúthálózatot a településszerkezeti tervnek megfelelően úgy kell fejleszteni, hogy a közúti forgalom a védendő lakóterületek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen. Jelentős légszennyező anyag keletkezésével járó új gazdasági tevékenység számára gazdasági terület a község területén belül nem biztosítható.

A település levegőminőségi besorolása összességében kedvezőnek tekinthető. A levegő tisztaságának védelmét a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szabályozza részletesen, melynek 3. §-a alapján a levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi

önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

A település belső úthálózatának fejlesztése is meghatározóan fontos a levegő védelme szempontjából. A burkolatlan utak okozzák a közlekedési eredetű porszennyezés jelentős hányadát. Az utcák rendezése, a felszíni csapadékvíz elvezetés kialakításával, az utak burkolásával és fasorok telepítésével oldható meg. A zöldítési lehetőségek tervezése Alsónánán még jelentős környezeti állapot javulást segíthetnek elő.

A tájrendezési javaslattal összhangban levegőminőség-védelmi szempontból is javasolt az utcák fásításával komolyabban foglalkozni. A fasorok nagymértékben javítják a mikroklimát, megszűrik az ülepedő port, ezáltal javítják a lakókörnyezet minőségét, így nagy jelentőségűek a település zöldfelületi rendszerében. Mindezek figyelembevételében szorgalmazni kell a fásítást a település utcáiban. A fák kiválasztásánál törekedni kell arra, hogy őshonos, nem allergizáló fafajokat telepítsenek.

### **Hulladékgazdálkodás, hulladékkezelés**

A település teljes közigazgatási területén a települési hulladék összegyűjtését, elszállítását, ártalommentes elhelyezését, mint közszolgáltatást az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi. A hulladékot a cikói hulladékártalmatlanító telepre szállítja. A településen a szelektív hulladékgyűjtés megoldott. A közelben Bátaszéken működik hulladékudvar.

Az illegális hulladéklerakás a településszéleken, általában erdős környezetben fordul elő. Ennek feltételezhető oka, hogy az erdő a hulladékok leborítását részben eltakarja. A leborított hulladék újabb hulladéklerakásra ösztönzi a lelkiismeretlen embereket, ezért az egyre növekszik. A településképet romboló részek legfontosabb elemei, ezért felszámolásuk nem tűr halasztást.

A településen keletkezett hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmazhat még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédő szerves göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A szerves anyag tartalmú hulladékok mennyiségének csökkentésére a **házi komposztálás javasolt.**

Az ingatlanhasználó az ingatlanán keletkező vagy birtokába került települési hulladékot a környezet szennyezését megelőző, károsítását kizáró módon köteles gyűjteni. Háztartási hulladékot felhalmozni nem szabad, azt az ingatlanhasználók a szállítási napokon a Közszolgáltatónak kötelesek átadni. A településen törekedni kell arra, hogy minden ingatlanhasználó rendelkezzen közszolgáltató szerződéssel, megelőzve az illegális hulladéklerakásokat.

A termelő üzemeknél keletkező hulladékok telephelyen belüli gyűjtéséről, nyilvántartásáról, és elszállításáról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. Rendelet előírásait betartva a telephelyek üzemeltetőjének kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos teendőket a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet szabályozza. A

termelőknél keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat csak hatósági engedéllyel rendelkező szakcég szállíthatja el!

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkor szabályozásnak megfelelően.

A településrendezési eszközök a hulladékgazdálkodásra nincsenek közvetlen hatással.

### **Zaj és rezgésvédelem**

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata. Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények és a közlekedés hatása települési környezetre.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet szab keretet azokra a tevékenységekre és létesítményekre vonatkozóan, melyek környezeti zajt vagy rezgést okozhatnak. A település helyi zajvédelmi rendelettel nem rendelkezik.

### **Közlekedési zaj**

Alsónána településen kizárólag a közúti közlekedésből eredő zajterheléssel szükséges számolni, mivel egyéb közlekedési létesítmény (vasútvonal, repülőtér) nem érinti a települést. Bár a településen áthalad az 5601. számú országos mellékút, azonban az a lakott területtől távol esik, így zajhatása a településre nincs. Az 5602. számú országos mellékút áthalad a településen, közlekedési zajterhelés szempontjából ez a fő meghatározó zajforrás.

A közúti forgalom mértékét 2019. évi forgalomszámlálási adatok alapján határoztuk meg, melynek alapjául az Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kiadott anyag szolgált. Az adatok alapján számítással meghatároztuk a közúti közlekedés által okozott környezeti zajterhelést az ÚT 2-1.302. számú utügyi műszaki előírás alapján.

A forgalom változásának tendenciáinak megismerése érdekében megvizsgáltuk, hogy az elmúlt 10 évben hogyan változott az út terheltsége. A 10 évvel korábbi adatokhoz mérten jelentősen nőtt a személygépjármű forgalom a településen, a nehéz tehergépjármű forgalom azonban csökkent.

Az 5602 - Szekszárd-Alsónána-Várdomb összekötő út 4971. számú számlálóállomáson 2010-ben és 2019-ben közölt adatok a következők voltak:

	Járműkategória		
	I.	II.	III.
	(jármű/nap)		
2010	360	144	131
2019	534	170	35

Egyes járműkategóriákhoz tartozó óraforgalom:

Nappal	Éjjel
$Q_{1,n}=0,91 \cdot \text{ÁNF}1/16 = 30,37$	$Q_{1,n}=0,09 \cdot \text{ÁNF}1/8 = 6$
$Q_{2,n}=0,91 \cdot \text{ÁNF}2/16 = 9,67$	$Q_{2,n}=0,09 \cdot \text{ÁNF}2/8 = 1,9$
$Q_{3,n}=0,90 \cdot \text{ÁNF}3/16 = 1,97$	$Q_{3,n}=0,1 \cdot \text{ÁNF}3/8 = 0,4$

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén),  $v_{\text{meg}}=50$  km/h

**$L_{\text{Aeq}}(d=7,5 \text{ m})$  nappal = 59,0 dB**

**$L_{\text{Aeq}}(d=7,5 \text{ m})$  éjjel = 51,9 dB**

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 5602. számú út besorolása alapján a gyűjtőút, összekötőút és bekötőút vonatkozó határértékek a mérvadók.

Gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint $L_{\text{Aeq}}$ , dB	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teleszerű beépítésű)	60	50

Az elvégzett zajkibocsátás számítás eredményét a zajterhelési határértékkel összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy a 5602. számú út középvezetől 7,5 m távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **éjjel meghaladja** a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias teleszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó **határértékeket**, de mértéke nem jelentős.

A település belterületének további részein csak a helyi közlekedés hatásai érvényesülnek, így a közlekedésből eredő zajterhelés részletesebb vizsgálatát a többi útra nem tartjuk indokoltnak.

### Üzemi zaj

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló országos hatókörű jogszabály üzemi eredetű zajterhelésre vonatkozó határértékeit a zajforrást üzemeltetőnek be kell tartani. Az üzemi tevékenység zavaró mértékű – lakóterületi határértéket meghaladó - zajterhelésétől mentesíteni kell a védendő lakó- és intézményterületeket. A védőtávolságok mértéke – amennyiben azt nem külön jogszabály írja elő kötelező jelleggel - a zavaró környezeti hatások mérséklését eredményező környezetvédelmi célú technológiai változtatások esetén, környezeti hatáselemzést tartalmazó szakértői anyagokra alapozottan módosítható.

Az üzemi létesítményektől származó zajterhelés ellen a településszerkezeti terv úgy óvja a lakóterületeket, hogy közvetlen szomszédságukban nem jelöl ki új gazdasági területeket. A

felülvizsgálat során történt módosítások zaj szempontú értékelése során azt vizsgáltuk, hogy az egyes területi átsorolások együtt járhatnak-e határérték módosulásokkal.

Az üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Az Alsónánára releváns határértékek a következők.

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Lakóterület (falusias, kertvárosias), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

A zajvédelmi szempontból releváns változások értékelése:

1. Az új lakóterületek Lf – falusias lakóterület övezeti besorolásba kerültek, ami az esetlegesen létesülő új lakóingatlanoknak a legnagyobb védeltséget biztosítja zajvédelmi szempontból.
2. Kereskedelmi-szolgáltató terület kijelölése külterületen a Várdomb felé vezető út mentén, a régi bányaterület átsorolásával történt. Az átsorolással a terület zajvédelmi védeltséget kap, azonban a közelben nincsen fejlesztési terület. A terület a lakott területtől, védendő épületektől távol található.

A településen új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Használatbavétel, üzembe helyezése során műszeres mérésekkel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A terv szerint fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi megfelelő állapot maradjon fenn.

### **Épített környezetre, településre gyakorolt hatások**

A településrendezési tervhez Örökségvédelmi Hatástanulmány készült elsődlegesen a műemléki és régészeti értékek helyzetének bemutatására.

Alsónána a világörökségi, valamint világörökségi várományos területek térségi övezetével nem érintett település.

A község egyetlen műemléki védettség alatt álló objektuma a katolikus (volt ortodox) templom (207 hrsz.). A műemléki ingatlannal szomszédos ingatlanok műemléki környezetnek minősülnek (133, 134, 135/1 135/1, 136, 137, 208/1, 208/2, 337, 338, 383, 384, 385/1, 601 hrsz.)

A község tervezett fejlesztései a történeti településrészt nem érintik, a település kialakult szerkezetéhez szervesen igazodnak.

A rendezési tervben tervezett fejlesztések a katolikus templom megjelenését, környezetét nem változtatják meg.

A helyi védelem jogintézménye szolgál a műemléknek nem minősülő, de a település számára a helyi hagyományok, illetve a településkép szempontjából fontos épületek, emlékművek, útmenti keresztek megőrzésére, védelmére. A település 22 db (18 épület, egy góré és három emlékmű) helyi védelem alá helyezett építészeti értékkel is rendelkezik. A helyi védelem alá tartozó épületekre vonatkozó külön előírások a helyi településképi rendeletben kerültek meghatározásra. A helyi védelem alatt álló építmények jegyzékét az Örökségvédelmi Hatástanulmány tartalmazza.

Az örökségi értékek (műemlékek, helyi védettségek) fenntarthatósága szempontjából fontos a megfelelő funkció megtalálása, az épületek folyamatos használatának biztosítása. A kihasználatlan épületeknek olyan funkciókat kell keresni, hogy a használat során az építészeti értékek lehetőség szerint ne sérüljenek.

Az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti munkarésze szerint a község közigazgatási területén 5 db régészeti lelőhely található.

A község tervezett területigényes fejlesztései, beleértve a lakó-, közlekedési- és gazdasági területi fejlesztéseket is – az értékléptár elemeit nem érintik.

Az Örökségvédelmi hatástanulmány kiegészítése megtörtént az új beépítésre szánt területek régészeti terepbejárásával a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 84. § (4) bekezdés előírásai szerint. A községben egy új beépítésre szánt terület került kijelölésre a Kossuth utca északi végén a 297-311 hrsz-ú ingatlanok területét érintően.

A hatástanulmány készítői szerint a terület növényzettel való fedettsége miatt a terepbejárás csak részlegesen volt elvégezhető. A régészeti terepbejárásra alkalmas 298-301 hrsz-ú ingatlanokon régészeti lelőhely léte nem volt kimutatható. A többi ingatlanon csak régészeti szemlére kerülhetett sor.

### **Az épített környezet konfliktusai, problémái:**

A településen elszőlődött területek nincsenek, helyenként azonban található leromlott állagú, üresen álló épületek.



A belterületen áthaladó utak – főként a burkolatlan utak - átmenő forgalmából származó por-, zaj-, rezgésterhelések az út menti épületekben élőkre, illetve az épületek állagára negatív hatással vannak.

A településrendezési terv módosításai az épített környezet védendő elemeire nincsenek hatással.

**Régészeti örökség védelme**

Az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti munkarésze szerint a község közigazgatási területén 5 db régészeti lelőhely található.

<b>Szám</b>	<b>Azonosító</b>	<b>Hrsz.</b>	<b>Megnevezés</b>	<b>Besorolás</b>
1.	19951	064/2, 064/4, 064/5, 064/6,	Malomalja-dűlő	nyilvántartott
2.	41936	092/2, 0115/2,	Régi faluhely	nyilvántartott
3.	nyilvántartásba vétel alatt	0109/8	Régi faluhely 2.	nyilvántartott
4	nyilvántartásba vétel alatt	0140/7	Második völgy bejárata	nyilvántartott
5	32162	0109/1, 0109/5, 0109/6 (Alsónána); 1209/59–61, 1209/64, 1209/68, 1212/1, 1213/1, 1216/1, 1217/1, 1218/1, 1221/1, 1760 (Várdomb)	Nánai magaslat	nyilvántartott

*A településrendezési tervben történt egyes változások régészeti örökségre gyakorolt hatásai a következőképpen értékelhetők:*

A településhatár régészeti érdekű részének egy része mezőgazdasági művelés alá esik, illetve erdős területen található.

A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változásokra vonatkozóan nincs adat.

**Egy-egy nagyobb területet érintő beruházás esetén – így esetleg útépítés, zöldmezős beruházás nyomvonalának, helyének végleges meghatározását megelőzően – célszerű külön örökségvédelmi hatástanulmány készíttetése.**

**Természet és tájvédelem**

A közigazgatási területen levő táji-, természeti értékeket a tervhez készült „Tájrendezési javaslat” részletesen vizsgálja. Alsónána településrendezési eszközei felülvizsgálatának tervezett területfelhasználás módosításai nem érintenek országos védettség alatt álló, sem Natura 2000 területet. Az egyes területekhez tartozóan a szakági anyag olyan javaslatokat fogalmaz meg, melyek összhangban vannak mind az országos, mind a területi környezetvédelmi stratégiákkal.

***3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások***

A településrendezési eszközök megvalósulása a lakosság egészségi állapotára, életminőségére közvetlen negatív hatást várhatóan nem okoz. A területhasználat változások, melyek a jelenlegi jogszabályok szerinti területfelhasználási egységbe való sorolást irányozzák elő, nem befolyásolják az emberek életminőségére vonatkozó körülményeket. A cél megvalósulása érdekében fontos az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.

A tervezett fejlesztéseknek lehet közvetlen, hosszabb távon érvényesülő pozitív gazdasági és társadalmi hatásai.

### **3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség)**

A felülvizsgálat során javasolt módosítások vizsgálata alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható. Így a területfelhasználási egység módosítások és a közlekedési infrastruktúra fejlesztések további természet- és környezetvédelmi célú vizsgálatot csak a 314/2005. (XII.25.) Korm. r. hatálya alá tartozó tevékenységek illetve engedélyezések későbbi megjelenése esetében szükséges.

### **3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása**

A mezőgazdaságilag művelt területeken törekedni kell a talajerózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megóvásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését.

Alsónána belterületén a szennyvízhálózatot kiépítették. Új létesítmények, épületek csak úgy létesíthetők, ha a meglévő szennyvíz csatornára rákötnek.

A község csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árkos rendszerű. A belterületen a csapadékvíz elvezetés nem mindenhol megoldott, a dombvidéken sokszor okoznak elöntést, környezeti problémát a villámárvizek, illetve az ezt okozó egyszerre lehulló nagy mennyiségű csapadékok. A belterületi csapadékvíz elvezetést úgy kell megtervezni és működtetni, hogy a külterületről érkező vizeket is el tudja vezetni. A csapadékvíz-elvezető árkok kiépítéséről, a meglévők rendszeres karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni szükséges.

A kommunális hulladék szervezett gyűjtése, a szelektív hulladékgyűjtés, és az évenkénti lomtalanítási akció is megoldott, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában működik. A zöldhulladék elszállítása helyett szorgalmazni kell a házi komposztálást a szerves hulladék mennyiségének csökkentése érdekében.

A településen a hulladékkezelést a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítani kell. Annak érdekében, hogy a kommunális hulladék közé ne kerüljön veszélyes hulladék, az önkormányzatnak tájékoztatnia kell a lakosságot a probléma nagyságáról és megoldási lehetőségeiről.

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

Alsónána teljes belterületén kiépült a vezetékes földgáz hálózat, ennek ellenére néhány helyen a fűtést vegyes tüzeléssel oldják meg. A fűtési emisszió csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell. A vegyes tüzelésű kazánokban a hulladék égetését meg kell akadályozni.

A közlekedésből eredő légszennyezőanyag-kibocsátás a kismértékű átmenő forgalom miatt nem számottevő. A belterületi utak javítása, karbantartása, továbbá az út menti fásítás javasolt a felferődő por csökkentése érdekében.

A településen jelentős légszennyező ipari üzemek nincsenek. Új légszennyező pont- és diffúz forrásokat csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével lehet létesíteni a határértékek betartása mellett. Bűzt okozó létesítmény telepítése esetén a védelmi övezet kialakítása szükséges a környezetvédelmi hatóság előírásai szerint az elérhető legjobb technika alkalmazása mellett.

A település lakóterületein a főút mentén a közlekedésből származó zaj éjszaka meghaladja a vonatkozó határértékeket, de ez nagyon kismértékű.

Jelentős ipari jellegű zajkeltő létesítmények a településen nincsenek. Új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során mérésekkel kell ellenőriztetni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A tervezett fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi állapot ne romoljon.

**3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása**

**3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelenti**

A tervezett módosítások néhol mezőgazdasági területet érintenek. Ezen területeken a tervezett beruházások megvalósulása nem jár érdemi termőföld-terület csökkenéssel. Ezen kisebb termőterület-részekben a talaj, mint természeti erőforrás megújulását a létesítmények meglétének végezetéig korlátozzák. A beruházás előtt az érintett termőföldek végleges kivonása szükséges.

A tervbe vett egyéb módosítások természeti erőforrások közvetlen igénybevételét, vagy közvetlen környezetterhelést nem idéznek elő.

**3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak**

A településrendezési terv intézkedéseinek megvalósulása esetén várható a helyi gazdasági tevékenységek kismértékű fellendülése, továbbá a lakóterület bővülése, ami célja is a tervnek. A célok elérésével összefüggésben a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás érzékelhető emelkedése nem várható.

**3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése**

A szabályozási tervben foglalt előírások és az egyéb környezetvédelmi jogszabályi előírások betartásával az új területeken épülő épületek, létesítmények egyéb hatásai a jelenlegi területhasználatokra nem jelentenek veszélyt, a természeti környezetet károsan nem befolyásolják. A gazdasági tevékenységre alkalmas területek mértéke a jelenlegi igénynek megfelelő. A zavaró hatású tevékenységek végzését lakott területtől távol célszerű elhelyezni.

A javasolt további zöldítések település- és tájlesztetkai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be.

Egyéb környezeti konfliktusok, problémák a tervben foglaltak megvalósulása esetén nem keletkeznek.

#### **4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére, monitoringozására vonatkozó javaslatok**

A korábbiakban ismertettük, hogy a terv megvalósítása nem jár jelentős környezetre káros hatásokkal, így ezekkel kapcsolatban sem szükségesek intézkedések.

Az épületek létesítése során a megfelelő **szennyvízgyűjtésre, a csapadékvíz elvezetésre és a hulladék kezelésére** fokozott figyelmet kell fordítani.

#### **5. Közérthető összefoglaló**

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő. A környezeti vizsgálat eredményét összegző környezeti értékelés környezet védelméért felelős szervekkel egyeztetett tartalommal került kidolgozásra.

Alsónána településrendezési eszközei készítésének célja egyrészt, hogy az elmúlt időszak jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott.

Az értékelés részletesen vizsgálta az egyes tervi elemek környezeti elemek és rendszereik állapotára, valamint az emberre, mint végső hatásviselőre gyakorolt hatásait.

Összességében a tervben foglaltak jelentős környezeti hatással nem járnak. A környezeti értékelés nem állapított meg olyan tervi elemet, amely kifogásolható lenne. A környezeti vizsgálat egyes esetekben intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében.

Összegzésként megállapítható, hogy a tervben foglalt tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj, település, ökológiai rendszer) érő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét kívánják biztosítani.

Szekszárd, 2021. május 20.